

ΚΕΝΤΡΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΜΟΛΩΝ

«Βάλε ελιά για το παιδί σου.....»
Λακωνικός Ελαιώνας, αρχαία δέντρα, αειφορία.

Πρόγραμμα Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης για μαθητές Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης

Παιδαγωγική Ομάδα του ΚΠΕ Μολάων

Νικόλαος Παπαδάκης υπεύθυνος ΚΠΕ, Μαρία Μυλωνά αναπλ. υπεύθυνη ΚΠΕ, Ευαγγελία Λέντζα, Νεκτάριος Μαστορόπουλος, Φωτεινή Πούλου, μέλη Παιδαγωγικής Ομάδας ΚΠΕ Μολάων

Επιχειρησιακό Πρόγραμμα
Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού,
Εκπαίδευση και Διά Βίου Μάθηση

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΓΙΑΤΙ ΕΠΙΛΕΞΑΜΕ ΤΟ ΣΥΓΚΕΚΡΙΜΕΝΟ ΘΕΜΑ;

Η καλλιέργεια της ελιάς, αποτελεί από την αρχαιότητα έως σήμερα, την κατεξοχήν καλλιέργεια της χώρας μας, αλλά και της περιοχής μας. Η κουλτούρα μας, οι παραδόσεις, η διατροφή και η οικονομία μας είναι στενά συνδεδεμένα με την ελιά και τα πολύτιμα προϊόντα της. Και σήμερα η ελιά αποτελεί αναπόσπαστο κομμάτι του πολιτισμού μας και βασικό παράγοντα βιωσιμότητας. Το ΚΓΠΕ Μολάων θέλοντας να συμβάλει στην γνωριμία των μαθητών με τον σπουδαίο ελαιώνα της περιοχής μας, στα πλαίσια της εκπαίδευσης για την αειφόρο ανάπτυξη, εκπόνησε το συγκεκριμένο πρόγραμμα, που απευθύνεται σε μαθητές πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης.

Σκοπός του προγράμματος

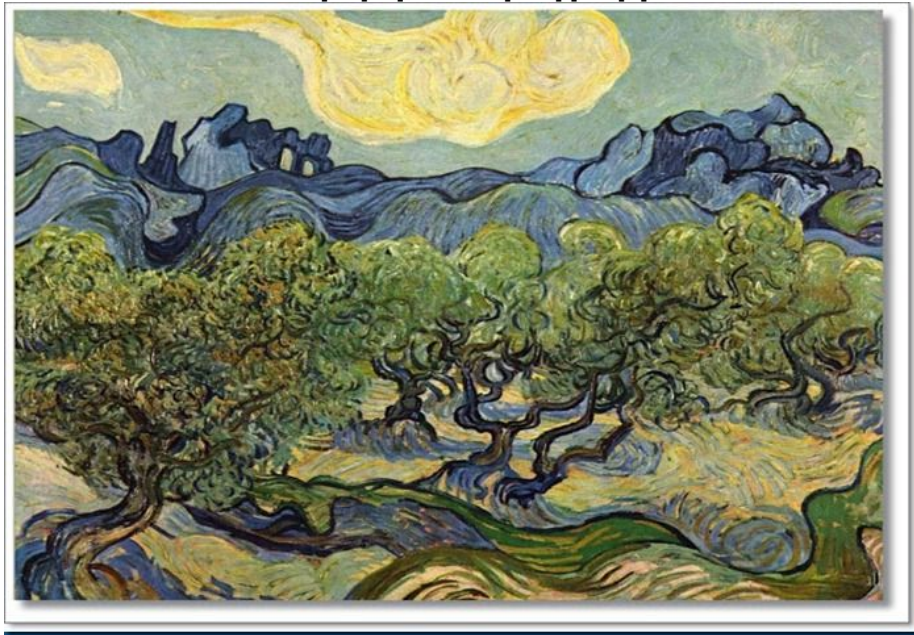
- Η κατανόηση της αξίας της καλλιέργειας της ελιάς στο πλαίσιο της τοπικής ανάπτυξης και αειφορίας.
- Η ευαισθητοποίηση για τη διατήρηση της βιοποικιλότητας και η γνωριμία με τον Λακωνικό ελαιώνα την καλλιέργειά του και τις ιδιαιτερότητές του.
- Η γνωριμία με τα αρχαία ελαιόδεντρα, ως φυσική και πολιτιστική κληρονομιά και η ευαισθητοποίηση για την ανάδειξη και την προστασία τους.

Στόχοι του προγράμματος:

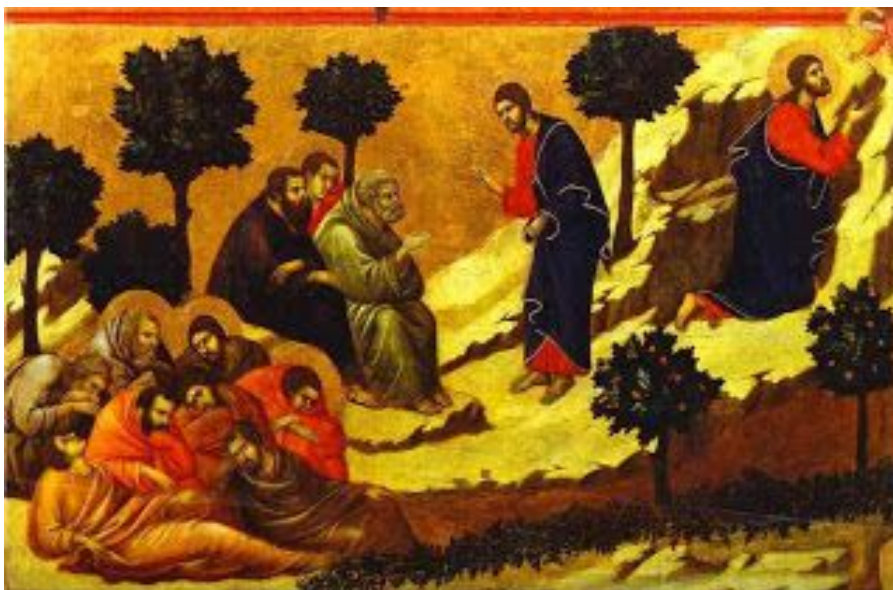
- Να ευαισθητοποιηθούν και να μάθουν για την καλλιέργεια της ελιάς στην περιοχή μας, από τα ιστορικά χρόνια μέχρι και σήμερα
- Να μάθουν για τα προϊόντα τις ελιάς και τις επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται στην περιοχή και ασχολούνται με την μεταποίηση και προώθησή τους.
- Να ενημερωθούν για τη βιολογική καλλιέργεια της ελιάς.
- Να μάθουν για τα ελαιόλαδα ΠΟΠ, ΠΓΕ της περιοχής και γενικά για τα ιδιαίτερα ποιοτικά προϊόντα και πως αυτά αποκτούν υπεραξία
- Να γνωρίσουν τον αρχαίο ελαιώνα της περιοχής και να ευαισθητοποιηθούν για την προστασία και την ανάδειξή του.
- Να κατανοήσουν την συμβολή της τοπικής παραγωγής, στην απασχόληση και γενικά στην τοπική ανάπτυξη.
- Να κατανοήσουν τη σχέση της τοπικής παραγωγής και τοπικής κατανάλωσης, με το περιβαλλοντικό αποτύπωμα των προϊόντων και την αειφόρο ανάπτυξη
- Να συνδέσουν την κατανάλωση ελαιολάδου και τοπικών και ποιοτικών προϊόντων με την υγεία και τη μακροζωία
- Να κατανοήσουν την αναγκαιότητα συμμετοχής όλων των πολιτών στην προσπάθεια για την αειφορία
- Να διασταυρώσουν δεδομένα, να συγκρίνουν και να βγάλουν συμπεράσματα, καθώς και να προτείνουν λύσεις για την επίλυση προβλημάτων
- Να αποκομίσουν εμπειρίες μέσα από τις ομάδες εργασίας, αναπτύσσοντας κλίμα συνεργασίας, φιλίας, σεβασμού και αλληλεγγύης.
- Να αναπτύξουν τη δημιουργικότητα, τη φαντασία, την καινοτομία, μέσα από τις καλλιτεχνικές τους εκφράσεις (φτιάξιμο αφισών, διάφορες εικαστικές δημιουργίες, ποίηση, φωτογραφία, χρήση της τεχνολογίας)
- Να τοποθετηθούν θετικά ως προς την προστασία του περιβάλλοντος, προσβλέποντας στην αειφόρο ανάπτυξή του τόπου μας.

Ημερήσιο πρόγραμμα

Α΄ φάση Ευαισθητοποίηση

- Παρουσίαση power point , εικόνων, video σχετικά με την καλλιέργεια της ελιάς στην χώρα μας και την περιοχή μας , κατά το παρελθόν μέχρι και σήμερα. Ιστορικές αναφορές, αρχαία ελαιόδεντρα της περιοχής.
- Καταιγισμός ιδεών
- Προβληματισμός
- Χωρισμός σε ομάδες (3 ή 4 ομάδες)
- Προετοιμασία για το πεδίο μελέτης, αποστολές των μαθητών για έρευνα, παρατηρήσεις, καταγραφές , φωτογραφίες, ενημέρωση των μαθητών από τους παραγωγούς και τους υπεύθυνους των επιχειρήσεων.

Ω Λινό καλοκαίρι, συνετό φθινόπωρο,
χειμώνα ελάχιστε,
η ζωή καταβάλλει τον οβολό
του φύλλου της ελιάς
και στη νύχτα μέσα των αφρόνων
μ' ένα μικρό τριζόνι
κατακυρώνει πάλι το νόμιμο
του Ανέλπιστου.
Οδυσσέας Ελύτης

Β' φάση

Έρευνα στο πεδίο

A) Επίσκεψη σε τοπικά αγροκτήματα, επαφή με καλλιεργητές και μελέτη του τρόπου καλλιέργειας σε βιολογικά και συμβατικά αγροκτήματα, τις ποικιλίες της ελιάς και το περιβαλλοντικό αποτύπωμα των καλλιεργητικών μας πρακτικών.

B) Επίσκεψη στον αρχαίο ελαιώνα της περιοχής, καταγραφή και μελέτη των υπεραιωνόβιων ελαιόδεντρων. Ιστορικές και λαογραφικές αναφορές.

Γ) Επίσκεψη σε τοπικές επιχειρήσεις (εργοστάσια παραγωγής λαδιού και μονάδες τυποποίησης) μάθημα γευσιγνωσίας λαδιού από ειδικούς, συζήτηση για την παραγωγή, την τυποποίηση και την εμπορία του ελαιολάδου και ξενάγηση στους χώρους της επιχείρησης, ενημέρωση από ειδικούς.

Γ΄ φάση

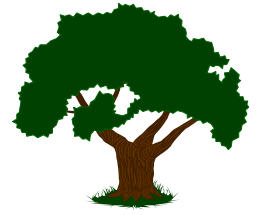
- Παρασκευή δεκατιανού με την συμμετοχή των μαθητών, με πρώτες ύλες τοπικά προϊόντα και φυσικά όλα τα προϊόντα της ελιάς (λάδι, ελιές, πάστα ελιάς, ελιόψωμο, τυρί, αυγά, εποχιακά λαχανικά κλπ)
- Επεξεργασία και παρουσίαση των στοιχείων της έρευνας της κάθε αποστολής-ομάδας.
- Δημιουργία αφισών , διαφημιστικών spots , χρήση διαδικτύου, κατασκευές
- παιχνίδι ρόλων (π.χ. κάποιοι υποδύονται τους αγρότες που θέλουν να κόψουν ορισμένες αρχαίες ελιές που έχουν στο κτήμα τους, να τις πουλήσουν για ξύλα ή ολόκληρες και στη θέση τους να φυτέψουν άλλες και από την άλλη μεριά θα υπάρχουν οι μαθητές που θα υποδύονται τους οικολόγους και θα προσπαθούν να τους μεταπείσουν)
- Παιχνίδια
- Συμπεράσματα
- Προτάσεις
- Αξιολόγηση

...έφυγα και ξαναγύρισα στη θάλασσα.
Τη νύχτα πάνω στην κουβέρτα του «Αϊ-Νικόλα»
ονειρεύτηκα μια παμπάλαιη
ελιά να.....δακρύζει

Γ. Σεφέρης

1) ΦΥΛΛΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Βρείτε την ερμηνεία των παρακάτω εκφράσεων :

Μου έβγαλαν το λάδι.

.....

Μην ρίχνεις λάδι στη φωτιά.

.....

Έκανε λαδιά.

.....

Η θάλασσα είναι λάδι.

.....

Αυτός χάνει λάδια.

.....

Το λάδι του τελείωσε.

.....

Τον λάδωσε.

.....

Αυτός βγήκε λάδι.

.....

Να σε κάνω λάδια ξύδια.

.....

Να λαδώσει λίγο το αντεράκι μου.

.....

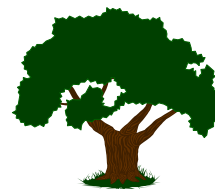
Αυτός είναι σαν τον λαδοπόντικο.

.....

Αυτός πού'χει γιο έχει κρασί κι αυτός πού'χει κόρη λάδι.

.....

2) ΦΥΛΛΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Η ΦΡΟΝΤΙΔΑ ΤΟΥ ΕΛΑΙΩΝΑ

Ρωτήστε τους ιδιοκτήτες των ελαιώνων:

1. Ποιες είναι οι ποικιλίες της ελιάς που καλλιεργείτε;

.....
.....

2. Ποιες είναι οι καλλιεργητές φροντίδες του ελαιώνα, στη διάρκεια του έτους;

.....
.....

3. Με ποιο τρόπο γίνεται η λίπανση;

ΤΥΠΟΣ ΕΛΑΙΟΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΑΣ	ΤΡΟΠΟΣ ΛΙΠΑΝΣΗΣ
ΣΥΜΒΑΤΙΚΗ ΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΑ	
<i>ΒΙΟΛΟΓΙΚΗ ΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΑ</i>	

Συζητήστε ποιες είναι οι επιπτώσεις στο περιβάλλον από τον κάθε τρόπο λίπανσης.

4. Πώς αντιμετωπίζονται οι εχθροί του δέντρου (π.χ. δάκος)

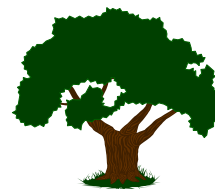
ΤΥΠΟΣ ΕΛΑΙΟΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΑΣ	ΤΡΟΠΟΣ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗΣ
ΣΥΜΒΑΤΙΚΗ ΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΑ	
<i>ΒΙΟΛΟΓΙΚΗ ΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΑ</i>	

Συζητήστε ποιες είναι οι επιπτώσεις στο περιβάλλον από τον κάθε τρόπο αντιμετώπισης.

3) ΦΥΛΛΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΚΑΙ ΕΜΠΟΡΙΑ ΛΑΔΙΟΥ ΚΑΙ ΕΛΙΑΣ

- Ποια είναι τα προϊόντα που παράγει η επιχείρησή σας και πόσα χρόνια δραστηριοποιείται;

.....

.....

- Πόσοι εργαζόμενοι απασχολούνται μόνιμα ή εποχιακά;

.....

.....

- Σε ποιες περιοχές διαθέτετε τα προϊόντα σας;

.....

.....

- Με ποιο τρόπο διαφημίζεται τα προϊόντα και την επιχείρησή σας;

.....

.....

- Είστε ικανοποιημένοι από την ανταπόκριση της τοπικής κοινωνίας και τι θα πρέπει κατά την γνώμη σας να γίνει για να βελτιωθεί;

.....

.....

.....

- Είχατε μέχρι τώρα κάποιου είδους στήριξη από την πολιτεία (Υπουργεία, Περιφέρειες, Δήμος, επιμελητήριο κλπ) και τι θα μπορούσε να γίνει καλύτερο, που θα βοηθούσε την προσπάθειά σας;

.....

.....

.....

- Ποιο είναι το όραμά σας για το μέλλον;

.....

.....

.....

- Τι θα συμβουλευάτε κάποιο νέο που θα ήθελε να ασχοληθεί επαγγελματικά, με την παραγωγή και μεταποίηση προϊόντων της ελιάς;

.....

.....

.....

.....

.....

4) ΦΥΛΛΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Συμπεράσματα από τους μαθητές:

A) Καταγράψτε σε γενικές γραμμές τα συμπεράσματά σας από την έρευνα και σχολιάστε την συνεργασία που είχατε με τους κατοίκους της περιοχής που συμμετείχαν σε αυτή.

.....
.....
.....
.....
.....
.....

B) Σχολιάστε την συνεργασία που είχατε μεταξύ σας, στα πλαίσια της ομάδας σας

.....
.....
.....
.....

Γ) Γράψτε συνθήματα, διαφημιστικά σποτ, λεζάντες, στιχάκια κλπ που πιστεύετε ότι θα βοηθούσαν σε μια μεγάλη καμπάνια, για την προώθηση του λαδιού που παράγει η περιοχή μας.

.....
.....
.....
.....
.....
.....

Οι κορμοί των δέντρων είναι βασανισμένοι
από μια αγωνιώδη προσπάθεια.
Συστρέφονται, γονατίζουν να προσευχηθούν,
υψώνουν σκληρά μπράτσα,
μέλη τυραννισμένα από την κίνηση, όλο
αγκώνες και γόνατα.
Οι στριφτές ρίζες βυζαίνουν από την καρδιά της γης
το χρυσό για τη σαλάτα του φτωχού.

Στρατής Μυριβίλης